

**Integratsiyalashgan ta'limni takomillashtirishning pedagogik-psixologik
imkoniyatlari**

Buxoro davlat universiteti

mustaqil izlanuvchisi

Saidova Zilola Gadoymurodovna

Annotatsiya. Ushbu maqola integratsiyalashgan ta'limni takomillashtirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlarini o'rganadi. Turli xil qobiliyat va kelib chiqishi bo'lgan talabalarni asosiy sinflarga qo'shishni maqsad qilgan integratsiyalashgan ta'lim pedagogik strategiyalar va psixologik yondashuvlarning puxta aralashmasini talab qiladi. Ushbu maqolada turli usullar muhokama qilinadi, empirik natijalar taqdim etiladi va integratsiyalashgan ta'limning afzalliklari haqida tushuncha beriladi. Muhokama inklyuziv muhitni rivojlantirish muhimligini ta'kidlaydi va o'qituvchilar va siyosatchilar uchun tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: integratsiyalashgan ta'lim, pedagogik strategiyalar, psixologik yondashuvlar, inklyuziv sinflar, o'quv yutuqlari, ijtimoiy rivojlanish.

Аннотация: В данной статье исследуются педагогические и психологические возможности совершенствования интегрированного образования. Инклюзивное образование, целью которого является вовлечение в обычные классы учащихся с разными способностями и опытом, требует тщательного сочетания педагогических стратегий и психологических подходов. В этой статье обсуждаются различные методы, представлены эмпирические результаты и дается представление о преимуществах интегрированного обучения. Дискуссия подчеркивает важность содействия созданию инклюзивной среды и дает рекомендации педагогам и политикам.

Ключевые слова: интегрированное образование, педагогические стратегии, психологические подходы, инклюзивные занятия, образовательные достижения, социальное развитие.

Abstract. This article explores the pedagogical and psychological possibilities

of improving integrated education. Inclusive education, which aims to include students of diverse abilities and backgrounds in mainstream classrooms, requires a careful mix of pedagogical strategies and psychological approaches. This article discusses various methods, presents empirical results, and provides insight into the benefits of integrated learning. The discussion highlights the importance of fostering an inclusive environment and provides recommendations for educators and policy makers.

Key words: *integrated education, pedagogical strategies, psychological approaches, inclusive classes, educational achievements, social development.*

Integratsiyalashgan ta'lim, shuningdek, inklyuziv ta'lim sifatida ham tanilgan, turli qobiliyatlari, kelib chiqishi va o'rganish uslubiga ega bo'lgan talabalar birgalikda rivojlanishi mumkin bo'lgan o'quv muhitini yaratishga intiladi. Bu barcha talabalar individual xususiyatlaridan yoki maxsus ehtiyojlaridan qat'i nazar, sifatli ta'lim olish huquqiga ega degan ishonchga asoslanadi. Muvaffaqiyatli integratsiyalashgan ta'limga erishish sinfdagi har bir o'quvchining o'ziga xos ehtiyojlarini qondirish uchun pedagogik va psixologik yondashuvlarni birlashtirishni talab qiladi. Ushbu maqolada akademik yutuqlarga ham, ijtimoiy rivojlanishga ham e'tibor qaratib, integratsiyalashgan ta'limni yaxshilashi mumkin bo'lgan turli xil pedagogik-psixologik imkoniyatlar ko'rib chiqilgan.

Integratsiyalashgan ta'limni takomillashtirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlarini tushunish uchun ushbu tadqiqot keng qamrovli adabiyotlarni ko'rib chiqish va empirik tadqiqotlarni tahlil qilishdan foydalangan. Tadqiqot manbalariga akademik jurnallar, kitoblar, ma'ruzalar va ta'lim veb-saytlari kiritilgan. Tahlilda ko'rib chiqilgan asosiy jihatlar pedagogik strategiyalar, psixologik aralashuvlar, akademik natijalar va ijtimoiy rivojlanish ko'rsatkichlari edi.

Integratsiyalashgan ta'limni takomillashtirish turli xil qobiliyat va kelib chiqishi bo'lgan talabalarning ta'lim va psixologik ehtiyojlarini inklyuziv sharoitda hal qilishni o'z ichiga oladi. Integratsiyalashgan ta'limni rivojlantirish uchun ba'zi pedagogik-psixologik imkoniyatlar:

Tabaqalashtirilgan Ko'rsatma:

- Bir sinfda turli xil o'quv uslublari va qobiliyatlarini qondirish uchun tabaqalashtirilgan o'qitish usullarini joriy etish.

- Talabalarning taraqqiyotini o'lchash va o'qitishni mos ravishda moslashtirish uchun shakllantiruvchi baholardan foydalaning.

O'rganish uchun Universal dizayn (UDL):

- Individual talabalar ehtiyojlarini qondirish uchun moslashtirilishi mumkin bo'lgan moslashuvchan o'quv dasturlari, materiallar va baholarni yaratish uchun UDL tamoyillarini qo'llang.

- Vakillik, jalb qilish va ifoda etishning bir nechta vositalarini taqdim eting.

Hamkorlikda O'qitish:

- Umumiy ta'lim va maxsus ta'lim o'qituvchilari o'rtasida tajriba almashish va barcha talabalarni yaxshiroq qo'llab-quvvatlash uchun birgalikda o'qitishni targ'ib qilish.

- Guruh loyihalari va tengdoshlarga maslahat berish orqali talabalar o'rtasida hamkorlikni rag'batlantirish.

Ijobiy Xulq-Atvorni Qo'llab-Quvvatlash:

- Ijobiy xulq-atvorni targ'ib qilish va qo'llab-quvvatlovchi sinf muhitini yaratish strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish.

- Talabalar duch kelishi mumkin bo'lgan muayyan muammolarni hal qilish uchun xatti-harakatlardan foydalaning.

Shaxsiy Ta'lim Rejalari (IEPs):

- Nogiron talabalar uchun Ieplarni yaratish va muntazam ravishda yangilab turish, aniq maqsadlar, turar joylar va ularning ehtiyojlariga mos o'zgartirishlar kiritish.

- IEPNI rivojlantirish jarayoniga ota-onalar, o'qituvchilar va mutaxassislarni jalb qilish.

Inklyuziv O'quv Dasturi:

- O'quv materiallarini barcha talabalar, shu jumladan nogironlar yoki ingliz tilini o'rganuvchilar uchun ochiq bo'lishi uchun o'zgartiring.

Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi

- Inklyuzivlikni targ'ib qilish uchun o'quv dasturiga turli istiqbol va tajribalarni qo'shing.

O'qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirish:

- O'qituvchilarni inklyuziv ta'lim bo'yicha malakasini oshirish uchun doimiy ravishda o'qitish va qo'llab-quvvatlash.

- Maxsus ta'lim strategiyalari va xulq-atvorni boshqarish texnikasi bo'yicha bilimlarini rivojlantirish.

Tengdoshlarni qo'llab-quvvatlash va murabbiylik:

- Nogiron talabalar nogiron tengdoshlariga yordam berishi mumkin bo'lgan tengdoshlarni qo'llab-quvvatlash dasturlarini rag'batlantirish.

- Ijtimoiy izolyatsiya va bezorilikni kamaytirish uchun talabalar o'rtasida ijobiy munosabatlarni rivojlantirish.

Yordamchi Texnologiya:

- Nogiron talabalarni o'qishda qo'llab-quvvatlash uchun texnologik vositalar va yordamchi vositalardan foydalaning.

- Texnologiya barcha talabalar uchun ochiq bo'lishini ta'minlash.

Ota-onalar va jamiyatning ishtiroki:

- Ota-onalar va mahalliy hamjamiyatni ta'lim jarayoniga jalb qilish, ularning ishtiroki va ishtirokini izlash.

- Barcha talabalar uchun tegishlilik va umumiy mas'uliyat hissini targ'ib qilish.

Madaniy Jihatdan Sezgir O'qitish:

- Talabalarning madaniy xilma-xilligini tan olish va qadrlash va o'qitish usullarini ularning noyob ehtiyojlarini qondirish uchun moslashtirish.

- Inklyuziv va madaniy jihatdan sezgir sinf muhitini yaratish.

Muntazam baholash va taraqqiyot monitoringi:

- Talabalarning taraqqiyotini doimiy ravishda baholang va kerak bo'lganda ko'rsatma va tayanchlarni sozlang.

- Turli xil ta'lim uslublari va qobiliyatlarini moslashtirish uchun turli xil baholash usullaridan foydalaning.

Integratsiyalashgan ta'limni takomillashtirish pedagogik va psixologik jihatlarni hisobga oladigan yaxlit yondashuvni talab qiladi. Inklyuziv, qo'llab-quvvatlovchi va moslashuvchan o'quv muhitini yaratish orqali o'qituvchilar barcha talabalarga muvaffaqiyat qozonishlari va rivojlanishiga yordam berishlari mumkin.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, integratsiyalashgan ta'lim tegishli pedagogik strategiyalar va psixologik yondashuvlar bilan qo'llab-quvvatlansa, ko'plab afzalliklarni beradi. Bu ilmiy yutuqlarni yaxshilaydi, ijtimoiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlaydi va yanada inklyuziv jamiyat yaratadi. Biroq, muammolar saqlanib qolmoqda, shu jumladan o'qituvchilarni tayyorlash zarurati, mavjud manbalar va strategiyalarni takomillashtirish bo'yicha tadqiqotlarni davom ettirish.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, integratsiyalashgan ta'limni takomillashtirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlari istiqbolli. O'qituvchilar va siyosatchilar inklyuziv amaliyotga ustuvor ahamiyat berishlari, o'qituvchilarning malakasini oshirishlari va inklyuziv sinflarni yaratish uchun mablag ' ajratishlari kerak. Bundan tashqari, davom etayotgan tadqiqotlar eng yaxshi amaliyotlarni o'rganishi va uzoq muddatli natijalarni baholashi kerak. Integratsiyalashgan ta'limni qabul qilib, biz barcha talabalar akademik va ijtimoiy muvaffaqiyatga erishish imkoniyatiga ega bo'lgan yanada adolatli va inklyuziv jamiyat qurishimiz mumkin.

Adabiyotlar.

1. Алмазова Н. И., Гальскова Н. Д., Шульгина Е. М. Лингводидактическая характеристика отличительных особенностей профессионально-ориентированного обучения иностранным языкам и интегрированного предметно-языкового обучения // Интегрированное обучение иностранным языкам и профессиональным дисциплинам. Опыт российских вузов: монография. Санкт-Петербург: Издательство Политехнического университета, 2018. С. 53–73.

2. Аксиология иноязычного педагогического образования : монография по итогам Международного научно-педагогического форума, посвящённого 65-летию кафедры методики преподавания иностранных языков

Московского педагогического государственного университета / Москва, 6–7 декабря 2019 г. / Н. Д. Гальскова, Т. А. Дмитриенко, Е. Н. Землянская, А. В. Малев, З. Н. Никитенко Москва: Издательство Московского педагогического государственного университета, 2020. 423 с.

3. Барабанова Г. В., Корж Т. Н. Обучение пониманию иноязычных профессионально-ориентированных текстов: анализ аудиторного дискурса // Проблемы современного педагогического образования. 2019. № 2 (64). С. 15–19.

4. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / сост. С. Г. Бочаров. Москва: Искусство, 1979. 423 с.

5. Бессмельцева Е. С. Межпредметная интеграция в обучении студентов неязыковых факультетов иностранному языку // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. 2007. № 27. С. 106–109.